

POSTANOWIENIE

Dnia 14 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 14 maja 2026 r.

w sprawie **K. D.**

oskarżonego o czyn z art. 190a § 1 k.k.

skargi obrońcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 3 marca 2026 r., sygn. akt VII Ka 1066/25

uchylającego do ponownego rozpoznania

wyrok Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu

z dnia 17 września 2025 r., sygn. akt II K 328/22

p o s t a n o w i ł:

1. **oddalić skargę,**

2. **kosztami postępowania skargowego obciążyć oskarżonego**

K. D..

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 września 2025 r. Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu, sygn. akt II K 328/22, uniewinnił K. D. od popełnienia zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynu z art. 190a § 1 k.k. Apelację od powyższego wyroku wniósł oskarżyciel publiczny – prokurator Prokuratury Rejonowej w Kędzierzynie Koźlu. Wyrokiem z dnia 3 marca 2026 r., sygn. akt VII Ka 1066/25, Sąd Okręgowy w Opolu uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji

Skargę od wyroku Sądu II instancji wniosła obrońca oskarżonego, zaskarżając orzeczenie Sądu odwoławczego w całości na korzyść oskarżonego i zarzucając:

„a) rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k., polegające na bezpodstawnym uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, podczas gdy brak było ku temu ustawowych podstaw, w szczególności nie zachodziła konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości, a ocena dowodów dokonana przez Sąd I instancji była kompleksowa, logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego, co w konsekwencji doprowadziło do niezasadnego wzruszenia rozstrzygnięcia uniewinniającego oskarżonego od zarzucanych mu czynów.

b) naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. ponieważ Sąd Odwoławczy uchylił wyrok uniewinniający Sądu I instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania, mimo że nie zachodziła żadna z przesłanek określonych w art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. Uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w przypadkach wskazanych w art. 439 § 1, art. 454 k/p/k/ lub gdy konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Sąd odwoławczy nie wykazał zaistnienia tych przesłanek, a mimo to wydał wyrok kasatoryjny, naruszając tym samym art. 437 § 2 k.p.k., co więcej w uzasadnieniu orzeczenia nie wskazał jakie przyczyny legły u podstaw uchylenia wyroku oraz czy postępowanie należy przeprowadzić w całości a jeżeli tak to z jakich przyczyn, dowody zostały przeprowadzone w całości a Sąd I instancji wywiódł z nich prawidłowe wnioski, mając prawo na zasadzie swobodnej oceny dowodów przyznać wskazanym dowodom wiarę a innym odmówić wiarygodności (Zagrodnik Jarosław, [w:] Kodeks postępowania karnego. Komentarz, red. Zagrodnik Jarosław, WKP 2024, Art. 539(a)),

c) obrazę art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 437 § 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 2 k.p.k., polegającą na sporządzeniu uzasadnienia niepełnego, niejasnego,

niewskazującego podstawy prawnej rozstrzygnięcia, co mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Mając powyższe na uwadze obrońca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Opolu i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę prokurator Prokuratury Rejonowej w Kędzierzynie-Koźlu wniosła o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga obrońcy oskarżonego nie jest zasadna.

Na wstępie przypomnieć należy, że postępowanie odwoławcze jest postępowaniem apelacyjnym, a obowiązujący jego model przewiduje szeroką i merytoryczną kontrolę prawidłowości rozstrzygnięcia zawartego w wyroku wydanym przez sąd I instancji. W konsekwencji uprawniony oraz zobowiązany jest sąd apelacyjny w ramach kontroli zaskarżonego orzeczenia do oceny przeprowadzonych już dowodów, a w razie potrzeby także do uzupełnienia postępowania dowodowego. Ustawa wprowadza jednak określone ograniczenia swobody orzekania sądu odwoławczego, m.in. co do zakresu i kierunku orzekania, czy istotnych w tej sprawie podstaw uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Jak wynika z treści art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. W każdej z tych sytuacji, sąd odwoławczy jest zobowiązany do wskazania, która z okoliczności wymienionych w art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. stanowiła in concreto podstawę uchylenia wyroku Sądu I instancji oraz przedstawić argumenty, które doprowadziły go do takiego wniosku (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2019 r., IV KS 3/19).

Stronie postępowania, kwestionującej dopuszczalność uchylenia wyroku i przekazania go do ponownego rozpoznania, przysługuje skarga od wyroku sądu II instancji. Jej celem jest kontrola prawidłowej realizacji wskazanych wyżej reguł procesowych. Zgodnie z art. 539a § 1 k.p.k. skargę na wyrok sądu odwoławczego można wnieść, gdy wydanie na etapie postępowania apelacyjnego orzeczenia o

charakterze kasatoryjnym naruszało treść art. 437 k.p.k. lub też, gdy przy wydaniu tego orzeczenia wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k.

Wreszcie podkreślić należy, że zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy po wniesieniu skargi na wyrok sądu odwoławczego, o którym mowa w art. 539a § 1 k.p.k., ogranicza się w swej istocie do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego. Przypomnieć należy, że w wypadku reguły *ne peius* z art. 454 § 1 k.p.k. kontrola skargowa obejmuje ocenę prawidłowości zastosowania tego przepisu pod kątem spełnienia warunku, zgodnie z którym sąd odwoławczy "nie może skazać oskarżonego" (zob. postanowienie SN z 9 października 2019 r., III KS 25/19). Wymaga to wykazania przez ten sąd, że gdyby nie stwierdzone uchybienie, to mógłby zapaść wyrok skazujący, ale jego wydanie nie jest dopuszczalne w instancji odwoławczej z uwagi na zakaz takiego orzekania (zob. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17).

Taka właśnie sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie. Lektura motywów pisemnego uzasadnienia Sądu II instancji wskazuje, wbrew twierdzeniom autorki skargi, w sposób jasny i jednoznaczny, że to właśnie reguła wyrażona w art. 454 § 1 k.p.k. miała bezpośredni wpływ na treść orzeczenia. Sąd Okręgowy stwierdził wprost, że „Ocena realiów sprawy dokonana przez Sąd Odwoławczy musi prowadzić do wniosku, że niezasadnym było uniewinnienie oskarżonego od zarzutu popełnienia czynu z art. 190a § 1 k.k. Zatem wyrok uniewinniający nie mógł się ostać; stąd z uwagi na zakaz określony w przepisie art. 454 § 1 k.p.k., wobec braku możliwości wydania wyroku skazującego, Sąd Odwoławczy zaskarżony wyrok uchylił i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kędzierzynie-Koźlu”. (p. 5.3.1.4.1. uzasadnienia). Stwierdzenie to poprzedzone zostało analizą materiału dowodowego i wskazaniem w jakim zakresie Sąd I instancji dokonał błędnej oceny dowodów, m.in. ustalając znaczenie zachowania oskarżonego, w tym ilość połączeń telefonicznych (20-60 każdego dnia, łącznie 2121 kontaktów), wykonywanie ich także w porze nocnej, śledzenie i nagrywanie pokrzywdzonej, fotografowanie, oraz dokonaną ocenę zeznań świadków R. Z., P. U., O. Z..

Wbrew twierdzeniom skarżącej brak w treści uzasadnienia podstaw do twierdzenia by Sąd odwoławczy nie wskazał i nie wyjaśnił w sposób zrozumiały i komunikatywny, oparty o analizę dowodów, podstawy swojego stanowiska. Nie jest także prawdziwe twierdzenie, że podstawą uchylenia wyroku było uznanie, iż zachodziła w tej sprawie konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości. Niecelowe było zatem podejmowanie prób polemiki w tym zakresie w uzasadnieniu skargi, skoro Sąd Okręgowy w Opolu do tej okoliczności się nie odwoływał i to nie ona, a reguła *ne peius* była podstawą orzeczenia. Sąd ten jasno wskazał: „Tak więc wykonywanie nawet kilkudziesięciu wiadomości i połączeń telefonicznych dziennie do pokrzywdzonej, również nocą, obserwowanie jej pod domem, natarczywe pukanie do drzwi i okien, jeżdżenie za nią samochodem i fotografowanie, przy wyrażnie artykułowanej woli pokrzywdzonej, by zaprzestał takich zachowań (k. 5 i k. 88), zakłócanie jej spokoju śledzenie, nachalne i natarczywe zaczepianie, nawet przy wykorzystaniu telefonów do syna, nie może być inaczej traktowane jak uporczywe nękanie. W świetle powyższego nie ma żadnych wątpliwości, że w niniejszej sprawie doszło do popełnienia przestępstwa, które legło u podstaw zarzutu opisanego w akcie oskarżenia. Wskazuje na to bowiem logiczny ciąg przesłanek wynikających z całokształtu materiału dowodowego, w tym osobowych źródeł dowodowych, jak i dowodów z dokumentów, dzięki którym można wnioskować, iż K. D. dopuścił się zarzucanego mu czynu z art. 190a § 1 k.k.”

W konsekwencji należało stwierdzić, że wbrew opinii skarżącej, rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w Opolu mieściło się w granicach kompetencji tego Sądu, wyznaczonych obowiązkiem przeprowadzenia rzetelnej kontroli instancyjnej i zostało należycie umotywowane.

Mając na względzie treść rozstrzygnięcia Sąd Najwyższy obciążył oskarżonego kosztami postępowania związanymi z wniesioną skargą.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[J.J.]

[a.ł.]

